

Kvælstof & Klima
J.nr. 2026 - 18568
Ref. ANDOPE
Den 8. juli 2026

Høringsnotat vedr. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen

Udkast til ændring af bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen) var i offentlig høring i perioden fra den 17. juni til den 24. juni 2026.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har modtaget høringssvar fra følgende organisationer, foreninger og kommunale myndigheder:

BioCover A/S
Bæredygtigt Landbrug
Flex Fertilizer System ApS
Landbrug & Fødevarer
Organe Institute ApS
Syddjurs Kommune
Økologisk Landsforening

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø takker for alle de modtagne bemærkninger og beklager den korte frist for at afgive høringssvar. Årsagen til den korte frist er, at udstedelsesprocessen har måttet afvente den nye ministers godkendelse, og at ændringerne skal træde i kraft den 1. august 2026.

I dette høringsnotat begrænser vi os til kun at behandle bemærkninger, der vedrører de aktuelt foreslåede ændringer af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Bemærkninger til øvrige dele af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen kan blive inddraget i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs arbejde med fremtidige ændringer af bekendtgørelsen.

I høringsnotatet gengives bemærkningerne forkortet sammen med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs bemærkninger til dem. Høringssvarene kan ses i deres helhed i dokumentet *Høringssvar*.

Fosforlofter

Bæredygtigt Landbrug skriver, at ændringen til generelt fosforloft på 29 kg sker med uhørt kort tidsfrist, og at en frist på et år, ville være et anbefalet minimum.

Bæredygtigt Landbrug skriver desuden, at fastsættelse af skærpet fosforloft til fosforfølsomme søer til 28 kg fosfor pr. hektar næppe er begrundet i målinger og faglig viden. Bæredygtigt Landbrug foreslår, at der gives mulighed for dispensation, når dette begrundes med jordprøver og høje udbytter.

Bæredygtigt Landbrug giver herudover bemærkninger om planternes fosforbehov og fosforudnyttelse i forhold til de fastsatte fosforlofter og sammenhængen mellem jordens fosforstatus og fosfortab til vandmiljøet.

Flex Fertilizer System skriver, at tilladt tildeling af fosfor bør afhænge af den forventede mængde, som bortføres med afgrøderne i stedet for at følge faste grænser. Flex Fertilizer foreslår desuden, at det skal være tilladt at øge fosforindholdet i jorde med lavt fosforindhold.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bekendtgørelsen kommer alt for sent i høring i forhold til ikrafttrædelse og høringsfrist, og at der er kort tid til at tilpasse sig ændringerne, ikke mindst med genindførelsen af de skærpede fosforlofter.

Landbrug & Fødevarer undrer sig over, hvorfor der differentieres med 1 kg fosfor pr. ha i det foreslåede generelle fosforloft (29 kg/ha) og det skærpede fosforloft i oplande til fosforfølsomme søer (28 kg/ha), da den miljømæssige effekt på fosforemissionen fra det dyrkede areal til vandmiljøet er relativt minimal sammenlignet med de administrative omkostninger. Landbrug & Fødevarer skriver, at det er unødvendigt at indføre skærpede fosforlofter igen, når man på den anden side forenkler ved at ensrette de øvrige fosforlofter.

Landbrug & Fødevarer giver herudover bemærkninger om alternativer til Olsen P-metoden til fosforanalyser, når fosforloftet ønskes hævet samt om manglende effekt på vandmiljøet ved at sænke fosforlofterne.

Organe Institute skriver, at bekendtgørelsen bør ændres sådan, at gødskning med fosfor følger afgrødernes fosforbehov, jf. normerne i *Vejledning om gødsknings- og harmoniregler*¹. Organe Institute anbefaler desuden at give incitament til en samlet fosforbalance på 0 kg fosfor pr. hektar over en femårig periode, og henviser også til HELCOM's anbefalinger.

Økologisk Landsforening er glad for, at fosforlofterne forhøjes for de økologiske griseproducenter. Økologisk Landsforening mener dog, at de nye krav først bør træde i kraft i den efterfølgende planperiode på grund af det korte varsel for producenterne.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets bemærkninger

Med ændringsbekendtgørelsen er der ikke foreslået ændringer af selve fosforarealkravet men alene ændringer af specifikke fosforlofter, som indgår i beregningen af jordbrugsvirksomhedernes fosforarealkrav. En del af bemærkningerne fra høringsparterne drejer sig principielt om fosforarealkravet og

1

https://lbst.dk/Media/638914601066008119/Vejledning_om_goedskning_og_harmoniregler_2025_2026.pdf

dets opbygning. Styrelsen bemærker blandt andet, at nogle af høringssvarene omfatter ønsker om en regulering, hvor fosfortilførslen ligger tættere op ad fosfor fraført med afgrøderne.

Med ensretningen af det generelle fosforloft til 29 kg fosfor pr. hektar lægger Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø mere vægt på forenklingen end de ulemper, som den meget begrænsede skærpelse vil medføre for dyrehold, der ikke i forvejen er omfattet af kravet på 29 kg pr. hektar.

Fastsættelsen af et skærpet fosforloft til fosforfølsomme søer på 28 kg fosfor pr. hektar er en implementering af en allerede truffet beslutning, som indgår i de opdaterede vandområdeplaner for 2021-2027². Planerne trådte i kraft den 1. januar 2026.

Det højere fosforloft for økologiske svin er foreslået som følge af højere normtal for fosforudskillelse. Erhvervet blev allerede ved høringen af gødskningsbekendtgørelsen til planperioden 2025/2026³ bekendt med en væsentlig ændring i normerne for økologiske svin, der dog blev udskudt. Der henvises desuden til høringsnotat for gødskningsbekendtgørelsen 2026/2027⁴.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anerkender, at der kan blive ekstraordinære udfordringer for et mindre antal økologiske producenter, der videresælger smågrise til opfedning og derfor hovedsageligt har søer og smågrise. Derfor indsættes der en ny bestemmelse, hvorefter fosforloftet hæves til 39 kg fosfor pr. ha, når virksomheden ifølge gødningsregnskabet for planperioden har flere økologiske årssøer end økologiske producerede slagtesvin, og når virksomheden oplyser Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om virksomhedens dyrehold senest den 15. august 2026. Formålet med at lade et mindre antal slagtesvin indgå er, at sikre mulighed for egenproduktion af polte.

De højere fosforlofter for økologiske svin forventes at blive revurderet i 2027, og de giver i første omgang virksomhederne længere tid til at tilpasse sig de højere normtal for fosforudskillelse fra økologiske svin.

Det bemærkes til forslaget om dispensation, at der efter de gældende regler er mulighed for at hæve fosforloftet på marker, hvor jordprøver har vist lave fosfortal. Det bemærkes også, at fosforlofterne ikke er til hinder for at tildele mere fosfor pr. hektar på marker med afgrøder, som har større behov, hvis der til gengæld tildeles mindre på andre af jordbrugsvirksomhedens marker.

² <https://sgavmst.dk/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027-efter-genbesoget>

³ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70154>

⁴ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/71231>

Dispensation til forsøgs-, test-, udviklings- og demonstrationsprojekter

BioCover støtter den foreslåede ændring af § 21, men foreslår, at den suppleres med bestemmelser, der sikrer beskyttelsen af data, immaterielle rettigheder m.v., når der som vilkår for en dispensation gives adgang for en forskningsinstitution til tilsagnshavers og deltagende jordbrugsvirksomheders forretningslokaler og bedrifter med henblik på at efterprøve projektets effekt.

Landbrug & Fødevarer foreslår, at der indskrives en passage om, at forskningsforsøg med biokul kan gennemføres uden § 19-godkendelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs bemærkninger

Den foreslåede § 21, stk. 6, er ændret således, at ordet *forretningslokaler* ikke længere indgår, fordi forskningsinstitutioners undersøgelser skal vedrøre effekten i forbindelse med selve udbringningen af gødning på markerne. Det er desuden præciseret, at adgangen begrænses til nødvendigt omfang. Det bemærkes, at forskningsinstitutioners adgang til data og behandling af data vil være omfattet af en databehandlaftale med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Formuleringen *tilsagn* er ændret til *afgørelse*, og *tilsagnshaver* er ændret til *projektejer* for at undgå mulige misforståelser i forhold til ordninger om tilsagn om økonomisk støtte, hvilket gødningsanvendelsesbekendtgørelsen ikke omfatter. Det er præciseret med en ny ordlyd af stk. 2, at afgørelse om dispensation meddeles til ansøger som projektejer, og at der i afgørelsen om dispensation kan fastsættes vilkår for dispensationen for henholdsvis projektejer og for deltagende jordbrugsvirksomheder. Klimateknologi og drivhusgasser er fjernet i forhold til høringsudkastet på grund af utilstrækkelig hjemmel.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø orienterer Miljøstyrelsen om Landbrug & Fødevarers forslag vedrørende § 19-godkendelse, idet bestemmelsen findes i Miljøbeskyttelsesloven og hører under Miljøstyrelsens ressort.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet

Landbrug & Fødevarer vurderer, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser ikke er tilstrækkeligt belyst i høringsmaterialet, og nævner, at skærpede fosforlofter i nogle tilfælde vil have økonomiske konsekvenser for visse landbrugsbedrifter.

Landbrug & Fødevarer estimerer ud fra en vurdering fra SEGES Innovation, at ændringerne af fosforlofterne vil medføre omkostninger for erhvervet på mere end 10 mio. kr. som følge af behov for mere areal til at opfylde fosforarealkravet. Det fremgår af høringssvaret, at den største arealmæssige effekt ses ved stramningen af fosforloftet for affald og genindførelsen af de skærpede fosforlofter med ca. 5.000 ha hver, og at der kun er marginal effekt af at ændre kravene for får, geder, heste og hjorte.

Økologisk Landsforening bemærker til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering af de erhvervsøkonomiske konsekvenser, at producenterne trods det forhøjede fosforloft vil skulle foretage tilpasninger i jordtilliggendet eller produktionen alt afhængig af, hvordan deres produktion er sammensat.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs bemærkninger

Kravene til dokumentation, jordprøvetagning og beregning af fosforlofter øges ikke som følge af det nye kapitel 3 a, idet reglerne om dette svarer til det allerede gældende kapitel 3. Dette fremgår desværre ikke tydeligt af høringsmaterialet. De erhvervsøkonomiske konsekvenser er estimeret som helhed for erhvervet, så konsekvenserne kan variere mellem bedriftstyper. Landbrug & Fødevarer anfører omkostningerne til udbringning som udgangspunkt for beregningerne. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø mener dog, at der udelukkende bør tages hensyn til den længere transport hen til udbringningsarealet, da der på alle marker vil være en omkostning til udbringning af gødning. Derudover skal der tages højde for værdien af bedre fordeling af fosfor fra organisk gødning, og dermed mulighed for at reducere fosforimporten. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer fortsat, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser er under Erhvervsstyrelsens bagatelgrænser for krav om kvantificering.

Overgang til ny regulering den 1. januar 2027

Landbrug & Fødevarer opfordrer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til at beskrive overgangen og overlappet mellem reglerne i denne ændringsbekendtgørelse og reglerne i den Udledningsbaserede Markregulering (UMR) i vejledninger og nyheder fra styrelsen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs bemærkninger

Der vil blive udarbejdet vejledninger m.v. snarest muligt.

Bemærkninger fra Erhvervsstyrelsens område for bedre regulering

Det var ikke muligt at sende udkastet til ændring af bekendtgørelsen i præhøring i Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR). Høringen blev derfor foretaget samtidig med den offentlige høring. På baggrund af høringsmateriale og korrespondance med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, vurderer OBR, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet, der overstiger bagatelgrænsen på 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres yderligere.